

ABONAMENTUL

Prin an . . . 24 Cor.
Pe jum. an . . . 12 "
Pe o lună . . . 1 "

Arad de Duminecă
Prin an . . . 4 Cor.
Pe jum. an . . . 2 "
Pe o lună . . . 1 "

Arad de zi pentru Ro-
mania și străinătate pe
un an 60 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRATIA
Deak Ferenc-utca 28.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.

Manuscripte nu se în-
polază.

Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Acțiuni culturale.

Aproape în aceeași vreme când în Sibiu I. P. S. Sa metropolitul Ioan Meșianu pune bazele Fondului Cultural arhidiecezan pentru sprijinirea școalelor, în Arad, P. S. Sa episcopul Ioan I. Papp, a lansat, fără mult șgomot un circular, către toate oficiile protopresbiterale și parohiale precum și către învățătorii din districtul Consistoriului său îndemnându-i, a se înscrie de membrii la »Asociațiunea pentru cultura poporului român« din Sibiu, la »Societatea pentru crearea unui fond de teatru român« și la »Asociațiunea din Arad, pentru cultura poporului român«, ca ceice, »în primul rând sunt chemați să sprijinească aceste societăți« și îndemnând la aceasta și pe alții.

Salutăm cu bucurie această înrolare a prelaților la acțiunile noastre culturale. Este un vechiu desiderat al opiniei publice ca prelații noștri să nu se retragă de la acțiunile noastre culturale ci dinpotrivă să se pună chiar în fruntea lor. Pentru motive de precauțiune politică rău înțelese, ei aujunseră de a se desinteresa cu desăvârșire de așezămintele noastre culturale. Dela Șaguna și delă Leményi numai rar, ici colo, mai vedem prelat prin adunările generale ale Asociațiunii. Doar cu câte o telegramă mai căutau ei aceste serbători culturale, cei mai mulți însă nu împingeau interesul lor nici până la atâta.

Nu-i vorba, evenimentele ce au urmat, îi somează deadreptul, sub osânda unei datorii acum îndoite neîmplinite, de a nu mai persista

în desinteresarea din trecut. Școala română se poate spune că zace în ruină și unicul adăpost al limbei și culturei, au mai rămas puținele așezăminte culturale ce le avem.

— Am ajuns vremuri — zice cu multă dreptate P. S. Sa Episcopul Papp — când școala nu mai este suficientă pentru întărirea culturală a poporului, toate neamurile afară de școli, susțin tot felul de societăți culturale, aranjază prelegeri publice, cursuri pentru adulți și societatea întreagă în tot chipul se nizuiește a vărsa lumina cunoștinței în pături tot mai largi ale populațiunii.

Da, afară de școli! Ce preț însă trebuie să punem noi pe așezămintele culturale, cari nu mai aveam școli, unde prin urmare aceste așezăminte sunt chemate să implirească și lacunele lipsei de școli? Ce activitate extra-școlară trebuie să se desfășoare la noi, pentru pe de o parte a suplini lipsa de școală, pe de altă a combate efectele stricăcioase și păgubitoare ale școlii de azi.

— Biserica noastră dreptmăritoare răsăriteană a fost întotdeauna ocrotitoarea culturii noastre naționale — zice P. S. Sa.

Nimic mai adevărat. Noi mergem însă mai departe și spunem că elementul de viață al bisericii noastre este cultura noastră națională, fără cultură națională nu există biserică, care trăiește ori moare cu dânsa.

Prelații noștri de sigur își dau seama de aceasta și noua chemare la datorie li se adresează nu numai ca la români ci și ca la păstori ai bisericii. Turma ce le-a în-

credințat-o prevedința este românească, ei nu pot peste alta păstori.

Nu ne îndoim că având concursul puternic al prelaților, așezămintele noastre vor lua un repede și nou avânt. Inregimentând toată suflarea românească între murii acestor așezăminte, limba și cultura noastră va ajunge iarăși sub scut. Aici, unde va trăi duhul curat al vieții noastre românești, se vor preface și purifica sufletele otrăvite în școala elementară. Înainte de a se ofili, ele vor avea puțința încă de a fi scăpate, de a prinde nouă putere și de a ajunge încă la o înflorire ajungând la vreme în atmosfera înviorătoare a culturii naționale. În fiecare sat să avem câte o agentură a Asociațiunii de unde să se împrăștie cartea românească din prisosință, să se rostească învățăturile cu grai viu și să pornească pildele bune care îndeamnă. Școale noi pentru vremuri noi, trebuie să facem. Să se știe că după ieșirea din școală începe adevărata școală: în care învățăm românește.

Pentru clădirea acestei școli trebuie să punem umerii cu toții. Pe P. S. Sa Episcopul Papp îl rugăm să nu se mulțumească cu acest circular, ci, să se încredințeze câți i-au dat ascultare. Să ceară delă fiecare protopresbiterat și delă fiecare oficiu parohial, să-i arate încât s'au conformat circularului său. Câți se vor fi făcut membrii în urma acestui apel de pildă, la Asociațiunea din Arad, care să tocmai în preajma de așa ține adunarea generală și care de mai

FOIȚA ZIARULUI »TRIBUNA«.

Din valurile vieții.

De Ioan Slavici.

(Urmare.)

Gheorghe și Bucura s'insură și ei ceva. Se bucurau, că băiatul lor a ajuns în slujbă frumoasă, iar cât pentru cololalte, trăiau de atâta timp la București, și știau cum se petrec lucrurile împrejurul lor.

Mai rămânea lumea cealaltă.

Asta nu l putea supăra.

Încă de pe timpul, când se afla în atelier, le știa Zoe toate pe de rost și număra pe toți și pe toate pe degete.

E strașnică judecătoria un asemenea atelier de confecțiuni, unde lucrează atâtea femei adunate de prin toate mahalalele și pe unde trec atâtea cocoane și coconițe de fel de fel de condițiuni. Acolo se descoase cu o nesățioasă curiozitate viața intimă a fiecărui până în cele mai ascunse amănunte ale ei, și n'ar fi pornit Zoe pe calea, în care umbra, dacă nu și-ar fi făcut acolo ocazia.

Dar acum când era în strânsă legătură cu poliția? — Ea era atât prin îndrumarea ce o primise în atelier, cât și prin firea ei stăruitoare un nesecat izvor de informațiuni neprețuite. Toate le miroșia și știa apoi să le și deavălească, și ea se simțea femeie foarte cum se cade, — proastă de cum se cade.

Ea știa ce fel de oameni sunt între »șefii« li i Bucur și între șefii lor, în ce fel de legături trăiesc, cum oameni, care sunt socotiți foarte de treabă și stau foarte sus, li sărută așa mai prin ascuns mână, și ce fel de propunerii se fac mai en oare-care rezervă, mai cu nerușinarea păcătosului nesățios.

Ea era femeie foarte cum se cade, mai cum se cade decât multe din femeile, în fața cărora se închină lumea, și era hotărâtă în gândul ei să și rămâie cum e.

Așa trebuia să vadă lucrurile dânsa, care cunoștea numai mica lume a femeilor ce se sbat și aleargă fără de răgaz, ca să se pună în evidență și să orbească pe toți prin înfățișarea lor, dar nu știa nimic despre lumea cea mare a femeilor, care poartă la vetrele lor cu multă mire liniștită jugul cel greu al nevoilor familiare și își petrec viața în modestă retragere, nevăgăte în seamă, ba nu de puțin chiar desprețuite ca niște ființe, care nu știu să se bucure de viață.

În lumea acestora ea s'ar fi simțit foarte nenorocită, și cu toate aceste numai acolo putea să și găsească mântuirea.

Bucur era din ce în ce mai oboșit. Nu mai putea să biruie. Orișit ar fi șgonisit el, nu era destul, ca s'o poată mulțumi pe dânsa, care se punea în rând cu femeile de seama ei, — ceea ce era de altminteri lucru foarte firesc.

Nu e în lumea aceasta cu puțință, ca cineva să săvârșească o faptă rea fără ca să-și deo seamă, că e rea fapta, pe care a săvârșit-o. Ne plăzmuim noi oamenii fel de fel de idei, născocim fel de fel de principii și de teorii, stabilim

fel de fel de obiceiuri, ba croim chiar legi ca să explicăm, să justificăm ori să acuzăm faptele rele, pe care totdeauna le săvârșim numai din slăbiciune și știind prea bine, că e rău ceea ce facem, firea însă nu ne iartă și fapta rea întuneacă sufletul. Li năpăle de neliniște și te face pe tine, care ai săvârșit-o, ție însu-ți potrivit ca greutatea ei nesuferit. Multe fazează însă Bucur și multe era nevoit să facă împotriva mai buneii lui convingeri, și nu mai avea în sufletul lui lamina de mai răinție, iar în schimb era supărat și de venghicele ei nemulțumiri.

Acum un nou izvor de griji.

Zoe era în stare binecuvântată.

Sarcina li da femeii un farmec particular, și Zoe era una dintre femeile, care știu să-și poarte sarcina cu un fel de faldă și cu multă grație; ea nușii dădă însă seamă și de greutatele împreunăle cu purtarea ei.

Li sălă înima de bucurie când se gândea, cum o să-și gătească copilul ca pe o păpușă și să iasă cu doica după ea la plimbare.

Cu totul altfel vedea însă Bucur lucrurile. El nu se îndoia, că Zoe, de o fire pătimășă, cum era, își va iubi copilul și de dragul lui va sta acasă și se va îndrumă încetul cu încetul spre o viață mai potolită.

Zoe o credeă și dânsa aceasta, ba chiar o și doria și încetul cu încetul s'a împăcat și cu gândul, că o să-și lăpteze ea însăși copilul, un lucru, care de asemenea se poate face cu multă grație.

Oare cum pe nesimțimțe și fără ca să voiască

de mult acum, se opinteste spre a se urni din Inglodarea in care sta de decenii.

Si asteptam indeosebi ca pilda P. S. Sale sa fie urmată și de ceilalți prelați ai ambeilor confesiuni.

I. P. S. Sa Metropolitul Victor are, o știm, multă solitudine și dovedește tot mai mult curaj în apărarea limbei noastre.

O acțiune culturală solidară din partea lor ar da un avânt neașteptat așezămintelor noastre culturale. Toată suflarea românească i-ar urma cu entuziasm și s'ar putea repara mult din ceace s'a întrelăsat în trecut.

Max Nordau despre reforma electorală. În obișnuita sa revistă a anului trecut publicată în numărul de anul nou al ziarului »Neue Freie Presse«, cunoscutul publicist Max Nordau caracterizează situația din Ungaria astfel :

»Ministrul contele Andrassy pretinde a fi împlinit făgăduiala guvernului, de a da țării votul universal, când în 11 Noembrie a prezentat camerii un proiect electoral care printr'un viclesug mărunț și străvezu acordă ce-i drept, votul unei categorii de cetățeni lipsiți de acest drept, răpește însă votului lor orice preț și orice greutate dând altei categorii în același timp câte două și câte trei voturi.

»Dacă votul universal nu însemnează egalitatea tuturor cetățenilor și predominarea mulțimii poporului, atunci el nu însemnează nimic. O lege electorală în care un om însemnează ca alți trei oameni, nu se deosebește de legea celor trei clase din Prusia, pe care Bismarck a numit-o cea mai proastă cu putință. Scopul proiectului este menținerea predominării ungurești peste naționalitățile nemaghiare.

»Dacă poporul unguresc nu mzi are puterea și îndrăzneala de a-și impune hegemonia și prestigiul, nu-și va ajunge ținta nici cu șiretlicuri mărunte.

cu tot dinadinsul ea a ajuns să-și petreacă partea cea mare a vieții acasă pregătindu-se pentru fericitul eveniment, care avea să-i schimbe întregul fel de a vieții. Sunt atâtea și atâtea lucruri, de care e nevoie la un copil, și dăna țineă să le facă chiar cu mâna ei toate. — De ce a stat adevărat timp de cinci ani într'un atelier?... Acum era ocazia, ca să-și arate destoiniciile.

Stând apoi acasă, ea a început să se intereseze mai mult și de curățenie, de buna rânduială, ba până chiar și de cele ce se petrec la bucătărie, și să se îndulcească de mulțămirea, pe care o simte femeia purtând grijă de casa ei.

O, câți nu sunt în lumea aceasta oameni, pe care iubirea către copilul lor i-a făcut să-și vină în fire și la ajutorat să se atâpănească pe sine! De ce adevărat n'ar fi putut să intre și ea în rândul acestora!?

Acum, când se apropia timpul, Bacur tot trebuia să se ducă la ai săi, ca să le vorbească deschis.

»E femeie cuminte și bună, care ține la casa ei« — zise el.

Gheorghe zămbiă mulțămit, iară Bacura așteptă cu nerăbdare ceavul, în care va putea să-și iee nepotul în brațe și să poarte grijă de el, cum știa dăna.

(Va urma).

Presa română și catastrofa din Italia. Dl Ion Procopiu directorul ziarului »L'Independance Roumaine« și președintele sindicatului ziariștilor români, a trimis ieri următoarea telegramă președintelui asociațiunii ziariștilor italieni.

Presidente de l'Associazione della Stampa Italiana

Roma.

Asociațiunea presei române ecou fidel al simțimintelor tuturor românilor, adânc mișcată de groaznică catastrofa de care a fost încercată Italia care ne este scumpă prin atâtea legături, vă exprimă via parte ce ia la doliul nobilei națiuni italiene.

I. Procopiu,
președinte.

Politica sășescă. I. »K Z.« se scrie de anul nou un articol, care poate fi privit ca o icoană împede a sufletului sășesc. Ne pare bine, că putem prinde și câte un accent sincer dela vecinul nostru. Reproducem acea parte a articolului, care ne pare mai expresivă: Pentru neamul nostru sășesc anul trecut n'a fost unul din cel mai slabi. S'ar putea spune, că n'am avut nici o surprindere dureroasă. Și noi am — mărturisit — am cam început să ne obișnuim cu de acestea. Câteva întâmplări ale anului, care trece, ne îndreptățesc a crede, că în cercurile înalte ungare, a început lumea să înțeleagă și să ne prețuiască. Ne confirmă această părere proiectul votului plural, și ajutoarele date școalelor noastre. Am putea să mai înșirăm și altele, dacă am vrea să batem toba. Dar putem afirmă cu toată tăria, că pe urma politicii noastre din anul trecut, putem constată succese frumoase, succese cu cari nu ne mai putem lăuda de mult. Ce-i drept, vor fi și între noi unii cari nu știu crede în astfel de succese naționale. Dar acești pesimiști ar trebui să înțeleagă odată, că munca noastră nu poate fi restrânsă la politica înaltă; mai bine am rămânea aici, acasă, uade printre'o muncă tăcută și răbdătoare, am creă cu timpul opere de o mai mare și mai reală valoare națională. Nu numai atât. Noi suntem datori să ne cheliuim toate forțele noastre pentru de a ne întări acasă: la familie și în societate, — dacă vrem să fermăm din aceste un scut puternic, care să ne apere în contra oricărui atac.

Scris-cetitul.

(*) Organul oficios al învățătorilor de stat, »Néptanítók Lapja«, a publicat un articol alarmant, arătând ce mare este, între unguri, numărul analfabeților și conjurând pe toți învățătorii ungari să intruzeze, extrașcoliar pe ungurii cari nu știu carte. Pentru că »dela scris-cetit va depinde de aci încolor firea, caracterul național maghiar al patriei milenare«...

Ca să-i sperie și mai tare, deci, ca să-i determine a desvoltă o acțiune cât mai grabaică și mai intensivă, numitul organ scria: »dacă românii, sașii, croații, slovacia, sârbii și nemții vor ști scrie și celi într'un număr mai mare decât maghiarii, pot să-i trântescă pe aceștia chiar și la — votare.

Dacă se arată atât de îngrijorați ungurii, fără indoială că noi românii trebuie să fim cu adevărat alarmați. Pentru că dacă analfabeții unguri sunt amenințați să nu ajungă la drepturi electorale, noi românii suntem primejduiți nu numai să pierdem orice drept electoral, dar să pierdem individualitatea națională. Dacă nu vom avea cultură națională, ce vom mai însemna adică în țara aceasta? Vom fi reduși la rolul de cetățeni meniți să sporim din an în an »națiunea milenară«.

Ungurii nu sunt de nimeni și de nimic prigonți în țara asta. Ei se desvoltă în toate privințele, pentru că întreaga putere de

stat, cu întreg aparatul său, mai presus de toate cu budgetul enorm, strâns și din sudoarea naționalităților, — n'are altă țintă decât întărirea ungarilor. Și viceversa: slăbirea naționalităților.

Iată de ce noi nici n'avem altă armă de apărare decât — cultura!

Învățându-i pe români carte, îi învățăm să-și cunoască drepturile cetățenești și naționale, prin urmare să se știe feri și apăra de tendințele dușmănoase ale politicii șoviniste de stat.

Iată de ce scris-cetitul pe care-l vor și răspândi școalele noastre confesionale este azi de-o importanță colosală, iată de ce activitatea extrașcolară a învățătorilor noștri este un fel de acțiune de salvare națională. Nu e vorba adică numai de a creă alegători — spaima ungarilor risipiți printre naționalități — ci de a întări talanga pe care poate să se sprjiine apostolii culturii naționale.

Nu poate fi deci în sânul neamului nostru o chestie mai actuală decât scris-cetitul propagat de învățătorii noștri în și afară de școală. Știm, că în școală partea cea mai mare a timpului sunt siliți s'o întrebuințeze în interesul limbei maghiare, indeosebi în urma ucazului recent al contelui Apponyi. Totuși nu o să le scape din vedere nici importanța chestiei care preocupă în așa măsură și pe cei dela »Néptanítók Lapja«, — ci silița de căpetenie o să le fie să aibă elevi tari în ce privește scrisul și cetitul.

Ceace este pentru om pâinea de toate zilele, este pentru neamul nostru răspândirea științei de carte. Corpul nostru învățătoresc și până acum a binemeritat dela națiune în privința aceasta, pentru că de cel mai obosit și multă vreme neluat în seamă dupăcum s'ar fi convenit, a muncit cu zel. Misiunea cea mare are să și-o implinească însă numai de aci încolo. Prin muncă extrașcolară în ce privește învățarea adulților și a bărbăților mai în vârstă, învățătorii vor putea să redea națiunii, vieții noastre culturale, o generație întreagă de români. Vor întări astfel conștiința națională, vor spori numărul luptătorilor pentru drepturile cetățenești și naționale, pentru că numai o masă de alegători cari știu carte pot să formeze oștire nebiruită.

Toți cărturarii români să ajute deci pe învățătorii în îndeplinirea acestui apostolat. Unde nu ajunge învățătorul, să pătrundă protopopul, preotul, medicul și avocatul român. Să îndemne pe toți câți nu știu carte, să cerceteze cursurile pentru analfabeți, să jertfească și să chibzuiască asupra tuturor mijloacelor proprii să atragă pe țărani la școală. Că dacă ne lăsăm biruiți în acești câți-va ani decizători pentru soarta școalelor și a culturii noastre naționale, zău nu știm când și cum ne-am mai putea reculege.

Din România.

Conferința dlui C. Rădulescu-Motru la societatea femeilor române. Dlul C. Rădulescu-Motru, profesor universitar, a ținut la societatea femeilor române o prela interesantă conferință explicând ce trebuie să înțelegem prin »o mare«.

Ca competența-i cunoscută, distinsul conferențiar a tratat acest subiect din punct de ve

Boalele secrete!

scurgerea, arderea, atât la bărbați cât și la femei, după cum o dovedesc scrisorile de recunoștință se vindcă foarte repede prin medicamentul »Gonotol«. Acest medicament se bea. Prețul unei sticle 6 cor. comanda de 3 sticle cu 12 cor. se expediază franco. Se capătă pe lângă cea mai mare discrețiune dela Farmacia Salvator în Ruma nr. 1 (Slavonia).

dere al psihologiei individuale și al psihologiei generale. A arătat că din studiile făcute până acum, omul mare se caracterizează prin perseverența, care implică acordul funcțiilor, ceea ce e foarte greu de dobândit deși s'ar crede contrariul. A doua constatare făcută în sarcina oamenilor mari e, că mai nici odată n'au fost prea bogati în producțiunea lor; aceiași idee l-a preocupat dela început până la sfârșit.

Conferențiarul a arătat apoi cum inovațiunile oamenilor mari sunt de două categorii: idei noi și fapte noi. Ideile noi deschid orizonturi; dar ideile nu sunt suficiente, căci societatea cere și deprinderi noi, și aceste deprinderi nu le pot face decât oameni de caracter, de fapte.

Di Rădulescu-Motru a făcut mai departe deosebirea între oamenii de idei și cei de caracter. Cei dintâi sunt universali, ceilalți își au un cerc mai restrâns, în mijlocul unui popor, și aceștia sunt mult mai importanți pentru cultura poporului, fiindcă omul înțelege mai ușor fapta ca ideea.

O altă categorie de oameni sunt aceia care înfrunesc ambele calități, sunt și inovatori în fapte și au și universalitate. Aceștia s'ar putea numi „oameni unici” deoarece nu se naște decât la sute și mii de ani un astfel de om. Crist intră în categoria acestor oameni. Faptele lui au fost de un caracter universal.

Conferențiarul a terminat insistând asupra chestiunii dacă țara noastră dispune de oameni mari și a conchis că față de starea noastră culturală în aceasta privință nu stăm rău.

Reforme. Di Al. Djuvara, ministrul Industriei și comerțului, a depus ieri pe biroul camerei proiectul de lege pentru reorganizarea departamentului său.

Di Toma Stelian, ministrul justiției, a depus de asemenea proiectul de lege pentru reorganizarea judecătorească.

Condoleanțele senatului român. Di P. S. Aurelian, președintele senatului, a trimis următoarea telegramă senatului Italian:

„Senatul român, adânc mișcat de îngrozitoarea nenorocire care lovește în Italia în urma catastrofei dela Messina m'a însărcinat în unanimitate să vă adresez condoleanțele sale și să vă exprim via sa participare la doliul poporului Italian.

(ss) Președintele senatului român:
P. S. Aurelian.

Parlamentare. Zilele acestea va fi așezat în incinta senatului bustul în marmoră al generalului Lahovari, fost ministru de război și senator.

Lucrarea este executată de sculptorul Oscar Späthe.

În așteptarea unui eveniment fericit. — Al cincilea văstar princiar. La palatul princiar dela Cotroceni se așteaptă dintr'o zi în alta un fericit eveniment: A. S. R. Prințesa Maria va fi mamă pentru a cincea dată.

Moașa care va îngriji pe augusta moștenitoare a tronului a și sosit din Rusia: E o eminentă practiciană care a asistat pe împărăteasa Rusiei, pe marea ducesă Chirilă și pe alte principese înrădite cu prințesa noastră.

Pe lângă dl Dr. mamoș C. Cantacuzino a sosit ca ajutor un medic englez Dr. Magge, care a mai asistat pe prințesa noastră.

Dacă noul născut va fi un principe, va purta numele de Mircea.

Iar dacă va fi o prințesă, se va chema Elena.

Prințesa noastră, cu toate că e cât se poate de sănătosă, duce acum o viață foarte retrasă ieșind numai din când în când.

Viscolul din capitală. De două zile viscoleşte într'una în capitală.

Astăzi noapte a blut un vânt puternic care a cauzat mai multe stricăciuni în București. Așa s'au dărâmat mai multe uluce și coșuri de pe acoperișul caselor, s'au rupt mai mulți copaci. Casele mici și construcțiile de lemn din părțile mărginașe ale capitalei au suferit de asemenea numeroase stricăciuni din cauza puternicului viscol de astăzi noapte.

Străzile capitalei sunt acoperite de un strat gros de zăpadă așa că tramwayele nu mai pot circula.

Primăria capitalei a luat măsuri pentru curățirea străzilor și ridicarea zăpezii.

Din cauza viscolului care a băntuit aproape în toată țara, numeroase trenuri n'au putut pleca și nici n'au putut sosi în gara de Nord decât cu mari întâzieri.

Programa serbărilor dela 24 Ianuarie. După cum se știe la 24 Ianuarie 1909 se împlinesc 60 de ani dela unirea principatelor române.

Ministerul Instrucțiunii a luat dispozițiuni ca acest însemnat eveniment să se sărbătorească într'un mod deosebit.

În acest scop, dl ministru Haret a însărcinat pe dl D. A. Teodoru, secretar general al ministerului Instrucțiunii, împreună cu toți directorii și directoratele școlilor secundare din capitală, să întocmească programul serbărilor.

Acest program fiind definitiv întocmit a fost supus aprobării dlui ministru Sp. Haret, ministrul Instrucțiunii.

Iată cum a fost alcătuit programul:
Serbarea va avea loc în ziua de 24 Ianuarie 1909 la orele 2 p. m. în sala Teatrului Național și va urma astfel:

a) „Imnul regal cântat” de corul elevilor și elevelor școlilor secundare din capitală, sub conducerea dlui M. Tănăsescu, inspectorul muzicii vocale.

b) „Cinci zeci de ani dela unire” revistă compusă de d-nii St. O. Iosif și D. Anghel, reprezentând evenimentele cele mai însemnate dela 1859 până azi. Rolurile vor fi susținute de artiștii Teatrului Național.

c) „Conferință ocazională” rostită de dl profesor C. Banu, deputat.

d) „Oda”, compusă de domnul Gh. Coșbuc și recitată de dl C. Notaru, primul artist al Teatrului Național.

e) „Poema română”, simfonie de Gh. Enescu, cunoscutul compozitor, cântată de orchestra permanentă a ministerului Instrucțiunii, sub conducerea dlui D. Dinicu.

f) „Deșteaptă-te Române” marș național, cântat de corul elevilor și elevelor școlilor secundare din capitală.

În seara zilelor de 24 și 25 Ianuarie, se vor da la Teatrul Național, două reprezentațiuni gratuite pentru elevii și elevele școlilor din capitală cu piesa „Ștefan cel mare” noua operă a dlui B. St. Delavrancea.

Festivalul „Sindicatului zărilor”. Aseară s'a dat la Teatrul Național festivalul „Sindicatului zărilor”.

S'a reprezentat piesa „O căsnicie” de d. major Ursachi, cu d-ra Voiculescu, d-na Ciucurescu și d-nii Brezeanu, Demetriade și Aurel Petrescu în rolurile principale.

Spectacolul a început cu „Liniștea casei” localizare după Courtelin în care d. P. Liciu a avut rolul principal.

Între cele două piese, d.șoara Tina Barbu a recitat poezia „Spre Ideal” de d. G. Coșbuc.

Asistența a fost foarte numeroasă și dintre cele mai distinse.

Am observat în asistență pe d-nii miniștri Spiru Haret cu d-na, V. G. Morțun cu d-na, Anton Carp cu d.șoara, Al. Djuvara, precum și pe d-nii Em. M. Porumbanu, Emil Petrescu, C. Basarab-Brâncoveanu, G. Diamandy, I. Procopiu, Pompiliu Eliade cu d-na, inginer Săssu cu d-na (născută Morțun), Al. Tătăranu cu d-na, C. B. Penescu, G. Mărzescu, I. Th. Ghica, etc.

M. S. Regina, președinta de onoare a Sindicatului zărilor, a binevoit să onoreze cu prezența Sa festivalul presei, — fiind însoțită de d-na Bergescu și de d-nii Lt.-colonel Baranga și major Berindei.

Reprezentarea a avut un succes deosebit din punctul de vedere artistic și material.

Inaugurarea conferințelor la Ateneu. (Di Gr. Tocilescu: „Priviri peste hotare”). Aseară s'a inaugurat la Ateneu seria obișnuitelor conferințe anuale.

Ca și în anii trecuți dl Gr. Tocilescu, profesor universitar, a ținut conferința inaugurală. Dna a dezvoltat subiectul: „Priviri peste hotare”, privitor la politica noastră externă.

A arătat cum față de evenimentul din ultimul timp a început să se nască un curent ostil acțiunii noastre politice externe și a demonstrat greșala celor ce susțin această părere.

Poporul român prin situația lui geografică îi e dat să împlinescă rolul mare de a fi o stație a curentului slav spre occident. Ca atare ar fi o neiertată greșală să se lase amăgit de promisiuni spre a se arunca în brațele politicii rusești, după cum iar ar fi puțin inteligent să între într'o confederație balcanică.

Politica pe care o urmărim azi și care e datorită înțelepciunii suveranului nostru, e singura care ne-ar putea duce mai curând sau mai târziu la împlinirea idealului urmărit de toți.

În această privință, conferențiarul a arătat câteva soritori din memoriile M. Sale Regelui din care rezultă vădit interesul ce-l poartă suveranul nostru pentru mărirea și întărirea țării. A pomenit de asemenea despre cuvintele pe cari le-a spus M. S. la răspunsul adresei camerei la mesaj, și din care se poate întrevădea că în politica externă nu trebuie să ne privim ci trebuie să urmărim judecata rece și sănătoasă, care a fost dealminteri urmată până azi de noi.

Di Gr. Tocilescu a arătat apoi diferența ce există între pornirea patriotică a masei poporului și sentimentul de care trebuie să fie stăpânit istoricul și bărbatul de stat. Pe când masa mare poartă o mișcare din cauza unor sentimente jignite, fără a se gândi mult la urmări, bărbatul de stat și istoricul are datorie să nu se lase stăpânit de astfel de sentimente ci să urmeze judecata rece și acțiunea bine chibzuită.

Conferențiarul a reprobat apoi acțiunea de maghiarizare pe care o duc ungurii contra fraților noștri de peste munți, dar și-a manifestat speranța, că, cu toată această acțiune, românii nu vor putea fi maghiarizați. Dovadă chiar afirmațiunile câtorva istorici unguri și starea înaintată culturală în care se află.

Terminând, a arătat că prin conferința d-sale a căutat să atragă în atenția tineretului asupra politicii ce trebuie să o urmeze pentru binele țării, politică ce a fost urmată cu multă pricepere de suveranul nostru.

Di Tocilescu și-a întemeiat subiectul conferinței, pe care a dezvoltat-o cu multă căldură și convingere, pe fapte istorice și exemple sâmbătoare.

Agitația în Balcani.

Discursul ministrului Iswolsky continuă să fie viu comentat prin presa din Serbia. Organul radicalilor tineri »Odjek«, reproducând cuvintele lui Iswolsky, prin cari acesta recunoaște, că Rusia printr'un pact secret a fost împiedecată de a lua poziție în contra anexiunii, adaugă:

Din această declarație rezultă, că Rusia n'a avut mână liberă de a purcede în chestia sârbească. Pactul dintre Austria și Rusia ferma așadară o piedică pentru aceasta din urmă, de a se devota cu totul intere-

Fabrica de spălat cu aburi

„KRISTALY”

Kristály gözmosó gyár, Kolozsvár, Pályaudvar.

Cu mașinăriile sale cele mai moderne, aranjată cu puteri electrice, spală, calcă și curăță albituri bărbătești și de dame, și tot felul de lingerie cu prețuri moderate.

— La o sumă ce trece peste zece cor., pachetul se retrimite porto-franco. —

selor rusești și sârbești. Noi îi suntem foarte mulțumitori dlui Iswolsky pentru această lămurire.

Atâta însă nu ajunge; noi nu mai vrem să orbecăm prin întunec. Noi vrem și trebuie să știm odată ce putem aștepta dela acele puteri mari, cari ne-au arătat atâta simpatie. — La sfatul dlui Iswolsky, că în Belgrad și Cetinje ar fi mai bine să se păstreze sângele rece, răspundem, că atitudinea Serbiei și a Muntenegrului depinde cu totul dela alte împrejurări. Sârbii vreau întâiu de toate, să existe ca cetățeni liberi ai Europei. *Indemnul la o viață absolut liberă națională e mai puternic în noi decât orice altă considerație.* Și dacă Rusia n-o să fie mulțumită cu atitudinea noastră, asta nu va însemna, că noi operăm în contra Rusiei, ci înseamnă, că noi ne lăsăm conduși numai și numai de interesele noastre superioare. Un lucru însă mai vrem să știm. Rusia a avut curajul de a ne spune, că nu ne poate ajuta așa cum ar fi dorit. Să aibă acum curajul de a ne spune cât poate și până unde vrea să ne ajute.

Criza ministerială în Belgrad.

Se știe că între cele două aripi ale partidului guvernamental s'ar fi ivit neînțelegeri grave, în urma cărora situația cabinetului Velimirovici se clarifică. În dosul uneltirilor stă însuși Pasici, care tinde să se așeze la fruntea noului cabinet. În caz însă, că năzuințele lui Pasici se vor împlini, radicalii tineri sunt hotărâți să pornească obstrucția în cameră fără nici o considerare la starea politică externă. Dar situația unui viitor cabinet Pasici va fi cu toate acestea asigurată prin faptul, că, după cum se știe, bugetul s'a votat dinainte și pentru anul 1909. — Radicalii tineri sunt în deosebi nemulțumiți cu călătoria lui Pasici în Rusia. Chiar și celelalte cercuri politice așteptau mai multe și mai îmbucurătoare rezultate pe urma acestei misiuni.

Boicotul.

Urmând exemplul tovarășilor din Turcia, instructorii și descărătorii din Belgrad s'au hotărât și ei să boicoteze mărfurile austriace. La anul nou se va ține un mare meeting în acest scop.

Organizarea bandelor.

Cu toată liniștea ce domăștește deocamdată în Balcani se crede că evenimentele mari de-abia de acum încolo se vor urma. Corespondentul unui ziar englez anunță din Belgrad, că la hotarul sud-vestic al Serbiei încă în Ianuarie va izbucni războiul-guerrilla.

E sigur — spune corespondentul — că în luna lui Ianuarie o mie de bande sârbești vor intra în Bosnia și Herțegovina. Bandele s'au și organizat și se compun din câte 20 de membri. Fiecare dintre acești soldați improvizați va primi două arme și cinci bombe. De asemenea s'au împărțit arme și între insurgenții indigeni. — Până acum s'au pregătit și s'au împărțit mai multe sute de mii de bombe...

Chestia conjurațiilor în Scupcina sârbă.

Belgrad, — În ședința secretă a Scupcinei, ce s'a ținut ieri, seful partidului național, Ribarat, invită guvernul să declare, care este cauza de nu s'au grațiat încă ofițerii conjurați.

Președintele consiliului a răspuns că guvernul hotărâse să propună regelui grațierea tuturor ofițerilor anticonjurați condamnați până acum.

În acest sens a și supus regelui spre semnare un uzor, pe care însă regele a refuzat să-l încheiască, declarând că dreptul de grațiere și fixarea termenului pentru aceasta îi revine numai lui personal.

Organul partidului național atacă aspru procederea regelui și spune că în urma declarațiilor făcute de guvern, n'ar fi altceva decât prizonierul conjuraților.

Velimirovici rămâne la putere.

Belgrad. — În cercurile de aci se zice că Velimirovici va rămâne la putere fără să se formeze un cabinet de coaliție, deoarece încercarea de a forma n'a reușit din cauza opoziției partidului național.

Posițiunea lui Milovanovici se consideră în orice caz ca întârziată.

Cât ar costa un război?

În numărul său de anul nou, „Neue Freie Presse“ discută eventualitatea unui război. Citează cartea profesorului Resser, care a socotit cheltuielile unui război de un an suma de 6½ miliarde de mărci. Din suma asta 2½ miliarde s'ar cheltui în cele șase săptămâni dinaintea. Cifrele acestea nu cuprind pagubele ce ar îndura averea națională prin încheierea comerțului industriei, prin secarea atâtor izvoare de venit, când multe familii de ale ostașilor vor trebui ajutate din tezaurul public, când trei milioane de oameni muncitorii și valizii vor fi chemați la armă.

Un astfel de război rămâne chiar și în caz de biruință o operație pe viață și pe moarte.

Dacă am reduce toate datele aceste pentru monarhia noastră, zice „N. Fr. P.“ la jumătate, totuși trebuie să întrebăm dacă scopul războiului ar fi în raport cu această cheltuială uilaje de forțe și de capitaluri, pe când pretențiunile Turciei nu sunt mai mari de 50 pe milioane, răscumpărarea datoriei publice a provinciilor ocupate.

Congresul profesorilor de limbi străine dela Craiova.

— Relație specială. —

Craiova, 19 Decembrie.

Ziua I.

La congres, cu tot timpul nefavorabil și comunicația întreruptă, au fost mulți profesori și profesoare. Ședința se ține în amfiteatrul Liceului Carol, frumos decorat.

Ședința se deschide cu „imnul național“, cântat de fanfara comunală. În cuvântul:

Di Ciocazan, primarul orașului, care urează bun venit și arată frumoasa menire a profesorilor și grațiată ce întâmpină pentru îndeplinirea misiunii lor. Amintește că gândul congresiștilor trebuie să se înalțe către acela, care, timp de 40 de ani, a dat exemplul cel mai desăvârșit de muncă, către M. S. Regele Carol, precum și către îndrumătorul învățământului național și solid, care e dl Spiru Haret, actualul ministru al cultelor.

Di Vercescu prefectul județului, urează bun venit. Regretă că timpul nu e favorabil pentru Craiova, care a avut onoarea de a fi aleasă ca loc al congresului, să-și arde deplina sa mulțumire.

El Pompiliu Eliad președinte, dă citire telegramelor adresate M. S. Regelui și dlui Spiru Haret, ministrul cultelor, apoi dă cuvântul dlui C. G. Ionescu, inspector general al învățământului secundar și superior, care-și dezvoltă disertația: „Necesitățile specifice țării noastre și momentului nostru istoric“.

Di C. G. Ionescu: Arată importanța studiului limbilor străine. Urmărește în mod istoric pri-

mele încercări ale popoarelor de a învăța mai multe limbi. Di ca cifră istorică data din biblie în a. 700 înainte de Hristos de când se poate afirma, că erau indivizi cari știau mai multe limbi. Urmărește fazele și insistă mai ales în timpul romanilor, când cuceriții trebuiau să cunoască limba latină. Vorbește de curentele străine dela noi și ajunge la importanța acestui studiu în timpurile actuale. Analizează afirmația că am fi un popor aservit culturii germane, pe care o respinge, dar, cercetând situația noastră geografică și istorică, afirmă că față de cultura germană, care îndeplinește un rol național pentru buna menținere a evoluției economice germanice, nu trebuie să fim pasivi, ci din contră să ne însușim din această cultură pentru a ne înarma cu propriile sale mijloace de luptă.

Dar ne e necesară și cultura franceză, care a ajutat și complectat pe cea germană, pe care ne-am însușit-o până acum, din cauza sentimentului nostru de recunoștință față de acest popor, pe când acum trebuie să ne o însușim din motive de utilitate. Dar necesare vor fi atunci și culturile greco-latine, care au inspirat pe cele dintâi. Și judecând după superioritatea lor, vor fi necesare și culturile engleze și italiene. Dar numai inteligențele extra-ordinare și le-ar putea însuși pe toate; atunci e nevoie de o diviziune, adică unii se lăvează pe unele și alții pe altele, căci toate vor fi necesare din punctul de vedere al utilitarismului.

Învățarea unora sau a altora pot fi determinate și de influența mediului, dar mai ales de programele dela liceul bifurcat, unde până la un punct e o diviziune a muncii.

Încheie spunând că dorește învățarea cât a mai multor limbi, fiindcă s'ar putea însuși elementele culturii ce reprezintă acea limbă, însă e pentru o mai mare diviziune, căci e de ajuns ca o secție de liceu să cunoască perfect o limbă, negloraând pe celelalte.

Discuția disertației se amână pentru după masă. (Va urma). A. Sever.

Catastrofa îngrozitoare din Sicilia.

Acțiunea de salvare.

Amănunte.

Știrile cele mai proaspete ne dau o iconă și mai îngrozitoare despre catastrofa din sudul Italiei. Intrucât se poate stabili de pe-acum numărul morților se prețuiește la 200,000. Pagubele materiale încă nu pot fi prețuite cu precizie.

În toată lumea cultă s'a pornit o acțiune marinimoasă pentru ajutorarea nefericiților. Nici odată n'a dat omenirea o mai frumoasă dovadă a simțului de jertfă și de solidaritate.

Lăsăm să urmeze aici câteva amănunte mai noi:

Ajutoarele.

O înălțătoare mișcare de salvare și ajutorare s'a pornit nu numai în Italia, ci în toată lumea cultă. În frunte se pot socoti francezii.

Iată urmăriți:

Paris, 1 Ianuarie. Banca Națională a Franței cu primajutor a trimis 100.000 franci pentru nenorociții din Sicilia.

Consiliu de ministri a decis să se orga-

Dacă doriți o față frumoasă, fragedă și încântătoare, atunci folosiți
Crema de lapte de benzoe
a lui Karpáti.

de 15 ani preparată și recunoscută ca nestricăcioasă, și face să dispară atât la copii cât și la oameni mari
orice necurătenie de pe față, dejerătura și boalele de piele
Prețul 1 cor.; La comandă de 6 cor. se trimite porto-franco.

Se capătă la **Karpáti János** (fost farmacist în Șiria) farmacist în
ARAD, Boros Béni tér nr. 15
peste drum de stațiunea motorului.
Se mai capătă în drogherii și parfumerii

mișcă o mare colecție națională în toată țara.

În același timp guvernul apelează la presă să formează colecție și să constituie comitete; banii trimiși să se depună la Banca Franței.

Președintele Fallières a dat 25.000 franci, consiliul de miniștri 12.000 iar consiliul comunal al Parisului 30.000 franci.

Londra, 1 Ianuarie. Regele Eduard a trimis pentru nenorocirii din Sicilia 25.000 franci, iar regina 12.500 franci. Prințul de Walles 25.000 fr.

Washington, 1 Ianuarie, Președintele Roosevelt a trimis pentru italieni 25.000 franci.

Roma, 1 Ianuarie. Guvernul va propune camerii să voteze un proiect de lege pentru ridicarea dării din care să se ajute cei nenorociți. Se vor ridica cu 20% toate dările, Papa a dat 100.000 lire, văduva regină Margareta 20.000, iar colegiul de cardinali 20.000 lire.

Canada, 1 Ianuarie. Guvernul a votat 500.000 franci pentru ajutorarea italienilor loviți de catastrofă.

Dela locul nenorocirii.

Messina, 1 Ianuarie. Iosăși regina leagă și îngrijește pe cei răniți. Când părechea regală a ajuns între mulțime, aceasta a erupt în strigăte: *Trăiască regele! D-zeu binecuvinteze pe regina!* Regele mângâia pe cei nenorociți și celor din jurul său le-a lăsat mâna. Mulți au căzut în genunchi plângând. Regele îi încurajă.

Neapole. Steamerul „Vincenzo Florioy” a sosit din Messina cu numeroși salvați dintre cari 8 soldați din regimentul 3 de geniu. Aceștia povălesc că după ce primul moment de groază a dispărut, locotenentul D'Allesandro a organizat salvarea. S'a început a se zeceate victimele de sub îndrumări. Lucrul era cât se poate de greu din cauza dificultăților enorme ce se întâmplau. Ploaia cădea cu violență. Lipseau casmale și târnăcoape. S'a salvat întâi 25 soldați de infanterie din rămășițele cazărmei „Santa Maria”. Și palatul intendenței și al finanței precum și gimnaziul au fost distruse. Numai 8 elevi au rămas neatinși din gimnaziul. Au fost trimiși la Syracuse.

Câteva ore după dezastru, vase rusești au sosit debarcând echipajii lor cari au organizat salvarea, au adus merinde, haine.

Marinarii îngrijeau 800 răniți la grădina publică când incendiul i-a înconjurat din toate părțile. Marinarii au izbutit să scape 200 din cei răniți.

Roma. — Mișcarea de caritate publică este extraordinară; municipalitățile, băncile, asociațiunile, cetățenii participă la subscripțiuni pentru ajutorarea victimelor.

D'Giolitti stă în permanență la ministru cu ceilalți miniștri.

Steamerul „Taormina” a plecat din Genua spre Messina și Regio cu 2500 pături de campanie și 2000 pături de fier.

Din Palermo au plecat două steamere cu trupe de ajutor.

Din Augusta au plecat două vase rusești; din Syracuse două vase englezești cu medici spre Messina.

Știrile garnizoanei din Messina sunt foarte grave: din trei companii locuind în cazarma Santa Elena n'au rămas decât 20 de soldați.

Din regimentul 89 infanterie n'au rămas decât 10 oameni.

Ajutoare colosale sosesc din toate țările.

Roma. — Ajutoarele ce sosesc din toate țările sunt din ce în ce mai mari. Darul împăra-

tului Austro-Ungariei a fost cel din urmă care s'a primit, ceea ce a stărnit o colosală impresiune.

Italianii din Rio de Janeiro au trimis 100.000 franci, iar vasele de război engleze au adus dela Gibraltar 30.000 pături.

NOUTAȚI.

ARAD, 2 Decembrie n. 1908.

Ajutoare pentru năpăstuiții din Italia.

Știrile ce ne vin din Italia în loc de-a reduce, ca de obicei, măresc tot mai mult icoana catastrofei uriașe ce s'a petrecut în strâmtoarea dela Messina. Glasul de jale ce se ridică de-acolo străbate până în cele mai depărtate colțuri ale lumii civilizate. Intre noi românii el trebuie să găsească un răsunset și mai viu căci mai puternic decât orice este glasul sângelui care unește pe români și pe italieni făcându-i membri aceleiaș mari familii, familia latină, întemeietoarea culturii moderne.

Să nu uităm apoi, că din toate popoarele civilizate italienii au arătat totdeauna pentru poporul românesc simpatia cea mai vie și sinceră. Amintim numai un singur fapt de data asta. Pe timpul procesului Memorandului 172 de deputați italieni au iscălit conducătorilor români o adresă de simpatie. Orice durere a națiunii românești a găsit totdeauna răsunset în sinul acestui popor admirabil, cel mai apropiat de noi din toate popoarele latine prin limba, prin trecutul, firea și prin simpatiile sale. Se cuvine deci ca imensa durere ce sfâșie inima Italiei să găsească de-asemenea între noi, toți românii răsunset.

Frații din regatul liber au înțeles această datorie. În fruntea celor înscriși pe lista contribuțiilor se află însuși dl ministru de interne Ionel Brătianu cu suma de 1000 de lei.

Dorim ca și românii de-aici să-și facă datoria. Lista de subscripție deschisă de noi o continuăm apelând la inima tuturor românilor de bine să contribuie fiecare cu o bobolul său oricât de mic pentru alinarea marilor suferințe ale poporului italian.

Până azi am mai primit dela d-nii:

Juliu Herbay 5 cor.

Dr. Iustin Suciu 3 „

8 cor.

Listele precedente 143

Total 151

— **Țesături Naționale.** De câteva zile nu a fost trecător pe Corso, care să nu se fi nimit înaintea vitrinei magazinului Hoffman, încărcată cu o minunată expoziție de lucruri de mână țărănești.

Sunt țesăturile vestite, ce vin din atelierelor Reuniunii femeilor române din Hunedoara cu sediul în Orăștie. Reuniunea pusă sub patronajul d-nei Hossu-Longin, are în Orăștie un atelier mare dirijat după cât se vede, în mod mai mult decât demn de toată lauda, de d-na Erdely, care a și avut nimerita idee a ne trimite și nouă în Arad,

câte-va exemple din minunățiile dela Orăștie. Sunt modele admirabile, cu motive pur românești luate parte din albumul bogat al d-soarei Minerva Cosma, din Sibiu, parte datorite inspirației fericite a d-soarei Tiberia Barcianu, neobosita și harnica maistră a atelierului dela Orăștie.

Perdele de stofă cu broderii în lănuri și mătăsuri, altele de etamină albă toată în à-joururi și broderie, perne albe și culori pe pânză și etamină brodate, altele țesute, pentru canapele și scaune de legănat, săculețe de mână, dela cele în țesături de lână cu mătăsuri colorate, în toate variațiile până la cele țesute cu fir de aur și argint. Gentulețe mici de mână, rame pentru fotografii, covorase în toate dimensiunile din lână curate foarte frumoase unul mai draguț ca altul. Săchuri pentru batiste cu dantelă din mătasă modele ce imită perfect torșonul. Ștergare, fețe de pernă, cretințe negre și colorate, cămășuțe de noapte pentru copii, toate brodate cu fel de fel de modeluri, din care nu ști pe care să-ți alegi de mai frumos.

Apoi invelitori mari pentru masă, altele de perete, între cari una e perfect executată. Sunt pe ea vre-o șase rânduri de modele, în culori moarte, ce amintesc în oare-care asemănare vechile modele persiane.

Minuțiositatea e într'adevăr o c'apo d'operă. Apoi un splendid covor de salon lung de vre-o 3 metri jumătate și lat de vre-o 2 metri și jumătate, proprietatea dnei Erdely. E de mirat cum s'a putut țese un așa covor într'o singură spată (adică fără nadă, fiind într'o nadă numai). Culoritul apoi, un amestec de tonuri delicate, fără a fi prea vii, e tot ce e mai de admirat în obiectul acela de muncă și dibăcie colosală. S'ar putea scrie pagini întregi, luând fiecare lucru în parte și am face-o cu toată plăcerea dar îndemnăm mai bine pe toți cunoscătorii și iubitorii artei acesteia ca să se grăbească a vizita magazinul Hoffman (palatul Hermann) unde se află expoziția, încă înainte de sărbători.

Căci nu numai că e o datorie de conștiință națională dar sigur e cea mai frumoasă și cea mai potrivită idee aceea de a face daruri de sfintele sărbători numai și numai din lucrurile acestea de mână, cari înfrunesc totde-odată prin felul lor, utilul frumosul și arta adevărată.

Au cumpărat și au reținut din lucrări, mulți din străini Nu ne îndoim dar că vre-unul din noi, va găsi mai potrivit sau mai elegant un alt cadou înaintea acestor țesături alese, de alt-fel apreciate aproape în toate țările Europei.

Ne place să credem că încurajată fiind aceasta primă expoziție, vor urma altele multe încă, având ast-fel privilegiul să ne înțelegem din ce în ce mai bine, arta noastră națională.

— **Deputații la Curtea din Arad.** Miercuri o deputațiune de nouă înși s'a prezintat din Sentia la P. S. Sa episcopul Ioan I. Papp, cerând să introducă cât mai îngrabă în parohie pe nou alesul preot George Todan, împotriva căruia — ne scrie corespondentul — se fac în comună verbuncări de mărturie mincinoase. Fiind însă dânsul ales în toată regula, oameni de treabă

Telefon 287.

S'a deschis cea mai nouă

Telefon 287.

prăvălie de parfumerii, lucruri de artă și diferite articole.

Depozit de parfumerii, instrumente medicale, materii de labă, dagiat, aparate pentru îngrijirea bolnavilor, obiecte de gumă (preservative), de bărbierit, și pentru menaj; cizuri, lăcheruri, compoziții, ape minerale, vinuri medicinale, preparative pentru alimentare, bomboane; vâpseli și diferite materii.

Máthé și Soțul, Kolozsvár, Ferencz József-ut 2.

Un sat sunt năclijit pentru trăgănarea ce se face cu instalarea sa.

— **Concertul tipografilor români din Arad.** Tipografilor români din Arad au organizat un cor propriu sub conducerea dlui Constantin Savu și pregătesc o petrecere pe a treia zi de Crăciunul românesc. Repetițiile se urmeză cu multă slăbiciune și făgăduiesc o seară plină de succes.

— **Kurucz-i români în Lipova.** Din Lipova primim o invitație unghurească la o petrecere cu caracter patriotic unghuresc. (Kurucz-estély). În comitet găsim și numele mai multor domni, dame și domnișoare. Ne-am interesat de afacerea aceasta și am aflat că cei mai mulți dintre aceștia au ajuns fără viza lor în invitație, au fost pur și simplu tipăriți fără să fie înștiințați. La rugarea lor facem convenita rectificare deși ar fi de dorit ca dlor nu la noi ci la comitetul unghuresc să protesteze contra acestui abuz făcut de numele și reputația lor românească.

— „**Ună carte către Aromâni.**” Se știe că Aromânii, afară de deputatul Filip Mișeu, doctor în medicină, mai au și un senator în parlamentul turcesc, un Aromân de frunte, inspectorul școlilor române din Macedonia, d-l N. Bațaria. Aceasta adresează prin noua foaie macedo-română ce apare în Salonic „Deșteptarea”, al cărui director și proprietar este, o scrisoare din Poie (Constantinopol) cu data de 10 Dec. 1908, în care zice între altele din cuvânt în cuvânt.

„A tuturor Comunităților, a tuturor Societăților Aromânești, a tuturor fraților Aromâni, care avură buna vreaire ca s'mi oară trăiească alături de mine ca senator, să aduc aici toate mulțumirile a mele și să dau s'bănează și Damnidzku și li ducă tri năinte.”

„Cu bună-vreaire și cu bună achicăsire, cu liertate a stepsurilor ce putem s'facim un și alintu, noi s'incerăm dzuă și neaple. S'incerăm, că avem dănu dătorii mari și multu greale: dătorii către națiunea a noastră și dătorii către marea și marea Patrie Otomană.”

„Voi ca s'dale mica un sbor năinte ca s'incid astă carte: S'nu vă aspărești, frați Aromâni, de arănu ce pășim și di care mica nu ascăpăm. S'nu vă aspărești, că cu vătămări și arderi nu poate s'cheară națiunea noastră. Ună națiune, dată di Damnidzku, nu cheare s'hât lișor. Va si se agărșească tot arănu și va s'vină dzilele muate.”

— **Un meteor la Polara.** Din comuna Poiana (lângă Caransebeș) un cetitor ne scrie că în ziua de 27 l. c. seara la orele 5 $\frac{1}{2}$, a căzut un meteor. Fenomenul acesta a luminat toată comuna și împrejurimea ei.

Iată cum ne descrie corespondentul nostru ocazional, un sătean din Poiana, în felul său simplu și plastic, acest fenomen. „Dar astă putere a slobczit de nici o cale de fân să fi ars sus și încă n'ar fi vederat întregă comună. Steaua căzând a slobczit trei svăcnituri, de trei ori a explodat foc și a căzut drept din cer. Satul întreg a fost cuprins de spaimă. Oamenii bătrâni s'au mirat căci stea atât de mare și vederoasă (luminoasă N. R.) n'au mai văzut, când se svăcnea fugea locul ca racheturile când explodează.”

— **Persecuția sârbilor.** Țăranii sârbi, cari au celit broșuri și ziare sosite din Belgrad, au fost arestați la Neoplanta — după cum scrie „Zastava” — subit cuvânt că s'au făcut vinovați de propaganda pansârbă.

— **Expoziție.** În Paris se va deschide expoziție rară, dacă nu unică în felul ei. Va fi un salon în care se vor expune numai tablouri datorite prinților, regilor, etc. O să fie tablourile reginei Amelia a Portugaliei, ale fostului rege Carlos, care a expus în 1900 requarele sub un pseudonim și a căpătat medalie. Va trimite și regina Italiei și regina României; apoi contesa de Flandra, ducesa de Chartres, principesa de Schleswig Holstein și principesa Waldemar a Danemarcei.

— **Convocare.** On. membrii ai Reunirii de cetire și cântări din Dalboșet se invită la adunarea generală ținând la 10 Ianuarie 1909 st. n. d. a. la 3 o.e. în localul casinel. Programul: 1. Raportul general al comitetului. 2. Raportul casarului și bibliotecarului. 3. Absolvarea comitetului. 4. Alegerea comitetului. 5. Propunerile și închiderea adunării. — Dalboșet în 27 Decembrie 1908 st. n. Ilie Imbrescu, prezident. Petru Câmpian, secretar.

— **Viscolul.** În preajma Crăciunului iarna a sosit cu toată asprimea ei. Pretutindeni în Europa centrală au căzut cantități mari de zăpadă și iarna este în tot. În România și mai ales în Muntenia și Oltenia a băntuit un viscol cumplit, înzăpezind toate șoselele și liniile ferate. Trenurile sosesc pretutindeni dincolo cât și dincoace cu mari întâzieri și poșta vine foarte întârziată.

— **Brazi de vânzare pentru pomul de Crăciun.** Șeful gării din Arad ne face cunoscut că în magazia căilor ferate din localitate se găsește de vânzare un mare număr de brazi și brădețe pentru Crăciun. Prețul este de 10 fileri și de fir și în caz de târguiești mai mari se acordă reduceri.

x Ori cui îi plac rufele spălate albe ca zăpada și călțate cu lustru; dar mai mult ne plac dacă prin spălat nu se strică rufe. De aceea indemnăm pe on. cetitori să nu-și dea rufe în orice spălătorie ci numai în fabrica de spălat Kristály din Cluj, Ardeal unde spălătura și călțatul se face cu cea mai mare îngrijire de către persoane experte, mai ieftin ca ori unde și cerna încearcă odată va rămânea clientul permanent al fabricii.

x Prea onoraților preoți și curatori bisericesti le atragem atențiunea asupra firmei Szubotha Sándor din Timișoara (Belváros în fața otelului Hungaria), care există deja de 25 de ani și unde să găsească revizite bisericesti de tot felul de cea mai bună calitate și pe lângă cele mai ieftine prețuri.

Ultime informațiuni.

Wekerle la Viena.

— Prin telefon. —

Budapesta, 2 Ianuarie.

Ministrul-președinte Wekerle va merge mâine la Viena, pentru a prezintă curții felicitațiile de anul nou ale guvernului.

Tratativele pentru banca Independentă

Viena, 2 Ianuarie.

Măine vor începe în Viena tratativele cu guvernul austriac în chestia băncii independente unghurești.

Opoziție conservatoare.

Budapesta, 2 Ianuarie.

În cercurile politice se vorbește că contele Zichy va întemeia un nou partid pe baza unei fuziuni conservatoare, care va servi totodată ca opoziție mai slabă fuziunii Wekerle.

La curte se privește cu ochi foarte binevoitori aceasta fuziune.

Economie.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 1 Decembrie 1908.

INCHEIEREA la 1 ORĂ și jum.:

Orău pe Aprilie 1908 (100 kg.) 25.32-25.34
Săcară pe Aprilie 18.54-18.56

Cucuruz pe Maiu 14.70-14.72

Ovăș pe Aprilie 17.28-17.30

Prețul cerealelor după 100 kg. a fost următorul

Orău nou

De Tisa	— — — —	24 K.	90—25 K.	85
Din comitatul Albel	— — — —	24	70—25	60
De Pesta	— — — —	24	80—25	70
Bănățeneac	— — — —	24	85—25	60
De Bacica	— — — —	24	95—25	85
Săcară	— — — —	20	10—20	30
Orzul de nutreț, cvallt. I.	16	10—16	30	
» de cvallitatea II.	15	70—16	00	
Ovăș de	I.	17	25—17	50
»	II.	16	95—17	25
Cucuruz	— — — —	13	80—14	20

BIBLIOGRAFIE.

În tipografia „Carmen” a dlui Petru Barău a apărut „Călindarul dela Cluj pe anul comun 1909, cu bogat cuprins și ilustrațiuni:

1. Vas le L. baron Pop.
2. Ioana Badilă n. Moldovan.
3. Pelegrinagiul roman la Roma.
4. Corul teologilor din Gherla.
5. Școala nouă română din Cluj.
6. Școala nouă din Murăș Ludos.

Prețul acestui călindar este de 20 fileri și se poate căpăta și la Librăria „Tribuna”.

— Biblioteca desp. Cluj Nr. 17. Călindarul dela Cluj pe anul com. 1909 prețul 20 fil.

Redactor responsabil Constantin Savu.

Editor proprietar George Nichiu.

Poșta Redacției.

A. P. S. Nu-i revșită.

A. în S.

» În calea vieții ne băntăm...

Noi, — nu...

Dar vă rugăm să faceți unele îndreptări, dar vreți să vi-se publice poezia. Sunt și multe versuri drăguțe...

Poșta Administrației.

Dimitrie Matei Inv. Olcea. Am primit 18 cor. abon. până la 1/IV 1909.

I. P. Holod. Mai aveți 12 coroane de plătit anul 1908.

T. A. Degan Fiume. Am primit 12 cor. abonament pe sem. I. 1909.

Copii șubreți

se însănătoșează repede, dacă iau Emulsiunea SCOTT. Ameliorarea se observă deja după prima doză.

Emulsiunea SCOTT

e așa de dulce ca smântâna și băutură de navii o iau cu plăcere și o digeră ușor și atunci când nu poate suportă alte medicamente. E știut de toți că medicii recomandă cu cea mai mare căldură

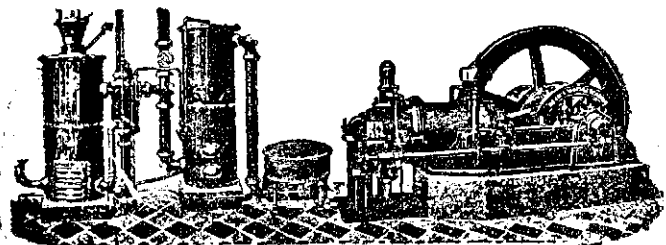

Emulsiunea Scott

Prețul unui flacon veritabil 2 cor. 50 fil.

De vânzare în toate farmaciile.

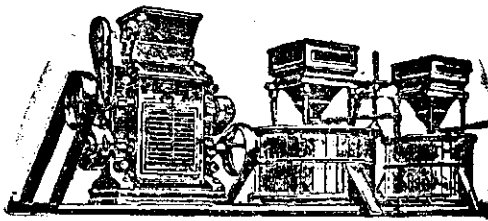
La cumpărarea Emulsiunii a se lua seamă la marca metodului SCOTT — care este pescărească.

Motoare de gaz aerian, de încălzit cu cărbuni de lemn, cocs și cărbuni buni, cel mai ieftin mijloc, fără fum, miros și pericol. Consumarea pe oră de 0.8-2 fileri și putere de un cal.

Motoare de benzină și locomobile de benzină cu cele mai favorabile condiții de plată și cu garanția cea mai mare. Construire de moară după sistemul cel mai bun.

TIVADARHOFFMANN
inginer mehanic antreprenor de clădiri de moară, în (Szeged)
Séggedin.

Anunț.

Se cercă o femeie inteligentă și de date, lângă un domn singuratic și cu pozițiune socială onorifică. Epistolele închise să se adreseze la adm. »Tribunei« sub pseudonimul »Credință și onoare.«

BASĂ SIGURĂ

ANDRÉNYI SEC ARAD

AROMĂ RECUNOSTINȚĂ
PROASPĂTĂ RECREATOARE
RECREATOARE ESPERTILOR

SISTEM BOUQUET MĂRGELE
FRANCS MINUNAT ESCALENT
TRADIȚIONAL MĂRUNTE

MANIPULARE ÎNGRIJIRE VINDICĂLESE VII
DE SPECIALITATE CONSTIENȚIOASĂ CU GRĂJE MARE PROPRII DE MODEL

Editura de artă Ios. Drotleff, Sibiu.

Dar de Crăciun!

Ca potrivit dar de Crăciun se recomandă procurarea unui exemplar :

Album familiar

lucrat de Dr. Frideric Schuller.

Legătură elegantă în pânză și cu margini aurite 8 coroane, plus porto postal 20 fleri.

Albumul acesta, apărut și în limba română, are menirea de a cuprinde momentele mai însemnate din viața familiei și a cultiva astfel cultul familiar, aproape pretutindenea neglijat. Pe lângă o prefață frumoasă cuprinde rubrici pentru date cu privire la soții căsătoriți, la copii, la părinții soților, la străbunii soților, la frații și surorile soților, apoi onomasticile și zilele nașterii în familie, cum și foi albe pentru cronică familială. De încheiere se află un adaus, în care se dă deslușiri asupra anunțurilor ce sunt a se face în cazul unei nașteri sau deces (moarte) în familie.

Albumul familiar cu o cronică familiară chiar și mai defectuoasă, are și valoare educativă mare. Fiecare copil sau nepot cu oarecare înduioșare va răfăi în comunicările făcute și limpezite încâtva prin lămurirea razelor din trecutul familiei. Foarte adese-ori va putea scoate pentru sine experiență de viață, curaj nou, speranță nouă, ca să se întărească în lupta pentru traiu.

Pentru aceea nimenea să nu se sustragă dela mica oboesală de a purta cronică pentru familia sa. A se procura dela firma de mai sus.

ANUNȚURI

primește administrația »Tribuna« pe lângă prețurile cele mai moderate.

Cel mai mare magazin și atelier de reparat biciclete și mașini de cusut din Arad.

HAMMER VILMOS

Maestru de electricitate

Arad, Szabadság-tér 7. Telefon 96.

Pfaff și Singer. Mare asortiment și cel mai ieftin magazin de mașini de cusut Minerva cu roată și biciclete Puch și Premier precum și părți constituante de mașini, plăci de gramofone. — Ace de mașină de cusut veritabile englezesti. Condiții de plată favorabile. Mare atelier special de reparaturi.

Grijește!

Puțină răceală, influență, puțină tuse, e destulă ca să se primejdniască viața omenească, bacilul își găsește calea spre plămâni și din lucru mic făcându-se lucru mare, îți cheltuești o avere întreagă căutând să te curezi. Boala de plămâni e cea mai primejdioasă și distruge omenirea, ea acolo se ascunde printu' o mică tuse, este dar destul motiv, ca acei cari tu-

șese, îi doare pieptul, are flegmă, n'are poftă de mâncare, noaptea asudă, e slab, oboșit, să ia imediat Sirupul de miere de teiu al lui Örkény

care e recunoscut în nenumărate scrisori, că alină tusea, face să înceteze scurparea de sânge, dizolvă bino flegmă, face să înceteze asudarea de noapte, care slăbește și face poftă de mâncare. Cine are respirație grea să l ia neapărat, este eficient întotdeauna. Prețul unei sticle de probă 3 cor., o sticlă mare 5 cor., 3 sticle porto-franco 15 cor. Se trimite cu rambursă sau prin anticiparea banilor din partea preparatorului

Farmacia »APOSTOL« a lui ÖRKÉNY
Budapest, József-körút 64 (Depot 85).

La apotecarul

N. CORNEL DEMETER în Orăștie (Szászváros) se găesc următoarele :

Preparate medicale

leacuri de casă, neapărat trebuitoare în fiecare familie :

Conținutul medicamentelor de mai jos sunt folosite de cei mai renumiți profesori și medici și sunt recunoscute de cele mai bune!

Dolicin contra tusei, răgușelei, durerii de piept, ofitei, tusei măgărești, catharului, astmei, greutății de respirat, lungorai și tusei seci. La copii și copile contra tusei măgărești are efect admirabil. »Dolicin«-ul are efect bun asupra apetitului și întărește corpul, iar flegma o dizolvează și astfel mai ușor să și rupe. Ferbințelile și asudatul de noapte înceată; mărește greutatea corpului și deci contribuie mult la însănătoșire. Prețul 1.20 și 2 cor.

Prav contra durerii de cap. Bun și în cazuri de influență. Prețul 1 cor.

Capsic unsoare. lni, răcelilor de cap, dinți și nervi, precum și serinturilor. Cele mai îmbătrânite boale le vindecă. Prețul 1 cor. 20 fil. și 2 cor.

Centarin contra morburilor de stomach, precum la lipsa de apetit, greață, misturea rea, catarul și aprinderea de stomach și vomarea, sgârnciurile cele mai grele: leac sigur! Folosește și la curățirea sângelui. Prețul 1 cor. 20 fileri și 2 cor.

Laxbonbons. Inchiderea scaunului e cauza diferitelor morburii precum palpitarea de inimă, ameteii, dureri de cap și altele. Deci cine suferă de închiderea scaunului, numai decât să comande »Lax bonbons«, zacharele purgative plăcute și dulci la luat, Prețul 1 coroană.

Kaljodsarsaparil. Mijloc escelent pentru curățirea sângelui la sifilis morburile tinerețelor, precum la răgușală sifilitică durere de oase, excese și bube-sgrăbante pe față, nas sau pe orice parte a corpului — ba chiar și la ranele sifilice, 1 sticlă 2 cor.

Esență contra bătăturilor (ochi de găină) 80 fl. Prav contra opăritului la copii, 60 fl. Prav contra asudatului la mâni și picioare, 60 fleri. Unsoare contra riiilor cu efect sigur și rapid, 1 cor. 20 fil. Picuri pentru ochi, are efect sigur în privința conservării și vederii ochilor. Aceasta întărește ochii slăbiți, delăturează roșeața, și celor slabi de vedere le întărește vederea, 70 fl. Pilule laxativ purgative, în caz de înculerea scaunului și regularea acestuia, 70 fl. Demibom, contra insomniei (la ameteii de cap), și neliniște nervoasă, 6 cor. 20 fl. Unsoare de casă, mijloc probat în contra tuturor ranelor, precum sunt bube, umfături, pecingini și alte rane, 1 cor. Liq de fer, la copii și la mari, contra anemiei, slabi de sânge, slab de corp — și rămași în dezvoltare. Contra palidității la față. Prețul 2 cor.

Grijiți această listă de prețuri ca la caz de lipsă să aveți adresa cerospunzătoare.

Adresați-vă cu Incredere la

Apotecarul N. CORNEL DEMETER
în Orăștie (Szászváros) lângă bis. evang. ref.

Prăvălia de instrumente
musicale a lui

BABOS BÉLA

Nagyszeben
Kteiner Ring 24.

Atrage atențiunea on. public din loc și din provincie asupra marelui său atelier de reparat instrumente musicale aranjat în mod exemplar unde se repară și se fabrică tot felul de instrumente musicale cu coarde, de alamă, harmonice, gramofone, (fonografe), tambure și cimbele, în mod special sub supravegherea personală și cu prețuri convenabile. Se pot găsi și tot felul de părți compun instrumentul

Decorat cu medaile la expoziția din 1907 în Pécs.

GEORGE STAHL

lemnar de mobile și edificii — LUGOȘ.

Își recomandă on. public din Lugoj și jur marele magazin de mobile fabricația proprie din Str. Templom 15,

unde ține în deposit mobile de lăcătărie, odăi și salon, precum și mobile tapesiate până la cele mai luxoase.

Face tot felul de lucruri pentru edifiții, așa d. e. tapets, mai de parte mobilier de locuințe, prăvălii, farmacia, biurouri și școli, după desennul propriu sau dat, în cel mai scurt timp.

